

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Ändrade regler om direkttilldelning av avtal om kollektivtrafik på järnväg

LI2023/01434

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden. Yttrandet följer den struktur och de rubriker som används i betänkandet.

I promemorian föreslås ändringar i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik i fråga om möjligheten att direkttilldela avtal som avser kollektivtrafik på järnväg. Det föreslås att Trafikverkets möjlighet att direkttilldela sådana avtal begränsas till avtal vars årliga genomsnittsvärde uppskattas till ett belopp motsvarande högst 7 500 000 euro.

Sedan den 1 januari 2017 har svenska behöriga myndigheter vissa möjligheter att direkttilldela avtal om allmän trafik (se 4 a kap. 7 och 11 §§ kollektivtrafiklagen). Med direkttilldelning avses tilldelning av avtal utan krav på att tillämpa ett konkurrensutsatt anbudsförfarande. Bestämmelserna i kollektivtrafiklagen som reglerar möjligheten att direkttilldela avtal infördes med stöd av reglerna om avtalstilldelning i EU:s kollektivtrafikförordning.¹ Enligt förordningen ska en upphandling som huvudregel vara konkurrensutsatt men det finns möjligheter för de behöriga myndigheterna att direkttilldela vissa avtal, om det inte är förbjudet enligt nationell lagstiftning. Möjlighet att direkttilldela avtal finns bl.a. i fråga om avtal som rör kollektivtrafik på järnväg (artikel 5.6) och avtal som understiger vissa gränsvärden (artikel 5.4). I Sverige får Trafikverket direkttilldela järnvägsavtal utan inskränkningar, medan regionala kollektivtrafikmyndigheter får direkttilldela sådana avtal om det årliga genomsnittsvärdet av avtalet uppskattas

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70.

till ett belopp motsvarande högst 7 500 000 euro (4 a kap. 7 § första stycket kollektivtrafiklagen). Förslaget i promemorian följer ändringarna i EU:s kollektivtrafikförordning² och innebär att Trafikverkets möjlighet att direkttilldela järnvägsavtal begränsas till samma villkor som de regionala kollektivtrafikmyndigheterna redan i dag lyder under.

Förslaget motiveras med att i princip alla avtal avseende kollektivtrafik på järnväg som upphandlats av Trafikverket redan i dag har ingåtts efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande. Enligt promemorian saknas det också skäl att tro att ett direkttilldelat avtal skulle leda till förbättrad kvalitet eller kostnadseffektivitet.

Konkurrens tydliggjorde senast i sitt remissvar på Promemorian Fjärde järnvägspaketet³ sin skepsis mot alltför generösa undantag från upphandlingsplikten inom kollektivtrafiken. I linje med tidigare yttranden tillstyrker därför Konkurrensverket promemorians förslag.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Nikos Tsakiridis. Föredragande har varit ekonområdet Mark Bernard.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Nikos Tsakiridis

---

² Se propositionen Fjärde järnvägspaketet (prop. 2021/22:83 avsnitt 2.14 och 21).

³ Konkurrensverkets Dnr 480/2019.